

Μαρτύριον τῆς ἁγίας Περπετούας καὶ τῶν σὺν αὐτῇ τελειωθέντων ἐν Ἄφρικῇ· τῇ πρὸ τεσσάρων νονῶν Φευρουαρίων. Εὐλόγησον.

(P.) Ἐπὶ Οὐαλεριάνου καὶ Γαλιηνοῦ διωγμὸς ἐγένετο, ἐν ᾧ ἑμαρ-
τύρησαν οἱ ἅγιοι Σάτυρος, Σατουρνίλος, Ῥεουκάτος, Περπετούα,
Φηλικητάτη, νόλαις Φευρουαρίαις.

(1.) Εἰ τὰ παλαιὰ τῆς πίστεως δόγματα, καὶ δόξαν θεοῦ
φανερῶντα καὶ οἰκοδομὴν ἀνθρώποις ἀποτελοῦντα, διὰ τοῦτο
ἐστὶν γεγραμμένα, ἵνα τῇ ἀναγνώσει αὐτῶν ὡς παρουσίᾳ τῶν
πραγμάτων χρώμεθα καὶ ὁ θεὸς δοξασθῇ, διατί μὴ καὶ τὰ καινὰ
παραδείγματα, ἅτε δὴ ἑκάτερα ἐργαζόμενα ὠφέλειαν, ὡσαύτως **(5)**
γραφῇ παραδοθεῖη; ἢ γὰρ τὰ νῦν πραχθέντα οὐ τὴν αὐτὴν
παρρησίαν ἔχει, ἐπεὶ δοκεῖ πως εἶναι τὰ ἀρχαῖα σεμνότερα;
πλὴν καὶ ταῦτα ὕστερόν ποτε γενόμενα παλαιά, ὡσαύτως τοῖς
μεθ' ἡμᾶς γενήσεται καὶ ἀναγκαῖα καὶ τίμια. ἀλλ' ὄψονται
οἵτινες μίαν δύναμιν ἐνὸς ἁγίου πνεύματος κατὰ τὰς ἡλικίας **(10)**
κρίνουσι τῶν χρόνων· ὅτε δὴ δυνατώτερα ἔδει νοεῖσθαι τὰ
καινότερα, ὡς ἔχοντα ἀξιοσημείωτον τῆς χάριτος τῆς εἰς τὰ τέλη
τῶν καιρῶν ἐπηγγελμένης. *Ἐν ἐσχάταις γὰρ ἡμέραις, λέγει ὁ
κύριος, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, καὶ
προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν· καὶ οἱ **(15)**
νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβῦται ὑμῶν ἐνυ-
πνίοις ἐνυπνιασθήσονται.* ἡμεῖς δὲ οἵτινες προφητείας καὶ ὀράσεις
καινὰς δεχόμεθα καὶ ἐπιγινώσκομεν καὶ τιμῶμεν πάσας τὰς
δυνάμεις τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὡς χορηγεῖ τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ
πρὸς ἣν καὶ ἐπέμφθη πάντα τὰ χαρίσματα ἐν πᾶσιν διοικοῦν, **(20)**
ἐκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἀναγκαιῶς καὶ ἀναμιμνήσκομεν καὶ
πρὸς οἰκοδομὴν εἰσάγομεν, μετὰ ἀγάπης ταῦτα ποιοῦντες εἰς
δόξαν θεοῦ, καὶ ἵνα μὴ πως ἦ ἀβέβαιός τις καὶ ὀλιγόπιστος, ἢ
καὶ τοῖς παλαιοῖς μόνον τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν δίδοσθαι
νομίση, εἴτε ἐν τοῖς τῶν μαρτύρων εἴτε ἐν τοῖς τῶν ἀποκαλύ-
ψεων ἀξιώμασιν· πάντοτε ἐργαζομένου τοῦ θεοῦ ἃ ἀπηγγεί-
λατο εἰς μαρτύριον μὲν τῶν ἀπίστων εἰς ἀντίληψιν δὲ τῶν
πιστῶν. καὶ ἡμεῖς ἃ ἠκούσαμεν καὶ ἑώρακαμεν καὶ ἐψηλαφήσαμεν

εὐαγγελιζόμεθα ἡμῖν ἀδελφοὶ καὶ τέκνα· ἵνα καὶ οἱ συμπαρόντες ἀναμνησθῶσιν δόξης θεοῦ, καὶ οἱ νῦν δι' ἀκοῆς γινώσκοντες (30) κοινωνίαν ἔχητε μετὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων, καὶ δι' αὐτῶν μετὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.

(2.) Ἐν πόλει Θουρβιτάνων τῇ μικροτέρᾳ συνελήφθησαν νεανίσκοι κατηγούμενοι, Ῥεουκάτος καὶ Φηλικητάτη σύνδουλοι, καὶ Σατουρνίλος καὶ Σεκοῦνδος· μετ' αὐτῶν δὲ καὶ Οὐιβία Περπετούα, ἥτις ἦν γεννηθεῖσα εὐγενῶς καὶ τραφεῖσα πολυτελῶς γαμηθεῖσά τε ἐξόχως. αὕτη εἶχεν πατέρα καὶ μητέρα καὶ δύο (5) ἀδελφοὺς, ὧν ὁ ἕτερος ἦν ὡσαύτως κατηγούμενος· εἶχεν δὲ καὶ τέκνον, ὃ πρὸς τοῖς μασθοῖς ἔτι ἐθήλαζεν· ἦν δὲ αὕτη ἐτῶν εἴκοσι δύο· ἥτις πᾶσαν τὴν τάξιν τοῦ μαρτυρίου ἐντεῦθεν διηγήσατο, ὡς καὶ τῷ νοῦ αὐτῆς καὶ τῇ χειρὶ συγγράψασα κατέλιπεν οὕτως εἰποῦσα. (10)

(3.) Ἔτι, φησίν, ἡμῶν παρατηρουμένων ἐπεχείρει ὁ πατήρ μου λόγοις πείθειν με κατὰ τὴν ἑαυτοῦ εὐσπλαγχνίαν τῆς προκειμένης ὁμολογίας ἐκπεσεῖν· καὶ γὰρ πρὸς αὐτόν· Πάτερ, ἔφην, ὁρᾶς λόγου χάριν σκεῦος κείμενον ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων; καὶ κείνος ἀπεκρίθη· Ὁρῶ. καὶ γὰρ· Ἄλλο ὀνομάζειν (5) αὐτὸ μὴ θέμις; οὐδὲ δύναμαι, εἰμὴ ὁ εἰμί, τουτέστι χριστιανή. τότε ὁ πατήρ μου ταραχθεὶς τῷδε τῷ λόγῳ ἐπελθὼν ἠθέλησεν τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐξορύξαι· ἔπειτα μόνον κράξας, ἐξῆλθεν νικηθεὶς μετὰ τῶν τοῦ διαβόλου μηχανῶν. τότε ὀλίγας ἡμέρας ἀποδημήσαντος αὐτοῦ, ηὐχαρίστησα τῷ κυρίῳ, (10) καὶ ἦσθην ἀπόντος αὐτοῦ· καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ἐβασπίσθημεν· καὶ ἐμὲ ὑπηγόρευσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον μηδὲν ἄλλο αἰτήσασθαι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ βαπτίσματος εἰ μὴ σαρκὸς ὑπομονήν. μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐβλήθημεν εἰς φυλακὴν, καὶ ἐξενίσθη· οὐ γὰρ πώποτε τοιοῦτον ἐωράκειν σκότος· ὡς δεινὴν (15) ἡμέραν καὶ μὲν τε σφοδρὸν· καὶ γὰρ ἀνθρώπων πλῆθος ἦν ἐκεῖ ἄλλως τε καὶ στρατιωτῶν συκοφαντίαις πλείσταις· μεθ' ἃ δὴ πάντα κατεπονύμην διὰ τὸ νήπιον τέκνον. τότε Τέρτιος καὶ Πομπόνιος, εὐλογημένοι διάκονοι οἱ διηκόνουν ἡμῖν, τιμὰς δόντες ἐποίησαν ἡμᾶς εἰς ἡμερώτερον τόπον τῆς φυλακῆς μεταχθῆναι. (20)

τότε ἀναπνοῆς ἐτύχομεν, καὶ δὴ ἕκαστοι προσαχθέντες ἐσχό-
λαζον ἑαυτοῖς· καὶ τὸ βρέφος ἠνέχθη πρὸς με, καὶ ἐπεδίδουν
αὐτῷ γάλα, ἥδη αὐχμῶ μαρρανθέν· τῇ μητρὶ προσελάλουν, τὸν
ἀδελφὸν προετρεπόμεν, τὸ νήπιον παρετιθέμεν· ἐτηκόμην δὲ ὅτι
ἐθεώρουν αὐτοὺς δι' ἐμὲ λυπουμενούς· οὕτως περίλυπος πλείσταις (25)
ἡμέραις οὖσα, ἤτησα καὶ τὸ βρέφος ἐν τῇ φυλακῇ μετ' ἐμοῦ
μένειν· κἀκεῖνο ἀνέλαβεν καὶ ἐγὼ ἐκουφίσθην ἀπὸ ἀνίας καὶ
πόνου, καὶ ἰδοὺ ἡ φυλακὴ ἐμοὶ γέγονεν πραιτώριον, ὡς μᾶλλον
με ἐκεῖ θέλειν εἶναι, καὶ οὐκ ἀλλαχοῦ.

(4.) Τότε εἶπέν μοι ὁ ἀδελφός· Κυρία ἀδελφή, ἥδη ἐν
μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπάρχεις, τοσαύτη οὖσα ὡς εἰ αἰτήσεως
ὀπτασίας ὀπτασίαν λάβοις ἂν εἰς τὸ δειχθῆναί σοι εἶπερ
ἀναβολὴν ἔχεις ἢ παθεῖν μέλλεις. κἀγὼ ἥτις ἦδεν με ὁμιλοῦσαν
θεῶ, οὐ γὰρ δὴ τοσαύτας εὐεργεσίας εἶχον, πίστεως πλήρης οὖσα, (5)
ἐπηγγειλάμην αὐτῷ εἰποῦσα· Ἄυριόν σοι ἀπαγγελῶ. ἤτησάμην
δέ, καὶ ἐδείχθη μοι τοῦτο· εἶδον κλίμακα χαλκῆν θαυμαστοῦ
μήκους· ἦς τὸ μήκος ἄχρις οὐρανοῦ· στενὴ δὲ ἦν ὡς μηδένα δι'
αὐτῆς δύνασθαι εἰ μὴ μοναχὸν ἓνα ἀναβῆναι· ἐξ ἑκατέρων δὲ τῶν
τῆς κλίμακος μερῶν πᾶν εἶδος ἦν ἐμπεπηγμένον ἐκεῖ ξιφῶν, (10)
δοράτων, ἀγκίστρων, μαχαιρῶν, ὀβελίσκων· ἵνα πᾶς ὁ ἀναβαίνων
ἀμελῶς καὶ μὴ ἀναβλέπων τοῖς ἀκοντίοις τὰς σάρκας σπαραχθεῖ·
ἦν δὲ ὑπ' αὐτῇ τῇ κλίμακι δράκων ὑπερμεγέθης, ὃς δὴ τοὺς ἀνα-
βαίνοντας ἐνήδρευεν, ἐκθαμβῶν ὅπως μὴ τολμῶσιν ἀναβαίνειν.
ἀνέβη δὲ ὁ Σάτυρος· ὃς δὴ ὕστερον δι' ἡμᾶς ἐκὼν παρέδωκεν (15)
ἑαυτόν· αὐτοῦ γὰρ καὶ οἰκοδομὴ ἦμεν· ἀλλ' ὅτε συνελήφθημεν
ἀπῆν. ὡς οὖν πρὸς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος παρεγένετο, ἐστράφη,
καὶ εἶπεν· Περπετούα, περιμένω σε· ἀλλὰ βλέπε μή σε ὁ δράκων
δάκη· καὶ εἶπον· Οὐ μὴ με βλάβῃ, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ.
καὶ ὑποκάτω τῆς κλίμακος ὡσεὶ φοβούμενός με ἠρέμα τὴν (20)
κεφαλὴν προσήνεγκεν· καὶ ὡς εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν ἠθέλησα
ἐπιβῆναι, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπάτησα. καὶ εἶδον ἐκεῖ κῆπον
μέγιστον, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ κήπου ἄνθρωπον πολὺν καθεζόμενον
ποιμένος σχῆμα ἔχοντα ὑπερμεγέθη, ὃς ἤλμευγε τὰ πρόβατα·
περιεστῆκεισαν δὲ αὐτῷ πολλαὶ χιλιάδες λευχειμονούντων· (25)
ἀπάρας δὲ τὴν κεφαλὴν ἐθεάσατό με καὶ εἶπεν· Καλῶς ἐλήλυθας,

τέκνον. καὶ ἐκάλεσέν με, καὶ ἐκ τοῦ τυροῦ οὐ ἤλμευγεν ἔδωκέν μοι ὡσεὶ ψωμίον· καὶ ἔλαβον ζεύξασα τὰς χεῖράς μου καὶ ἔφαγον· καὶ εἶπαν πάντες οἱ παρεστῶτες· Ἀμήν. καὶ πρὸς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς ἐξυπνίσθην ἔτι τί ποτε μασωμένη γλυκύ· καὶ (30) εὐθέως διηγησάμην τῷ ἀδελφῷ καὶ ἐνοήσαμεν ὅτι δέοι παθεῖν· καὶ ἠρξάμην ἔκτοτε μηδεμίαν ἐλπίδα ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἔχειν.

(5.) Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἔγνωμεν μέλλειν ἡμᾶς ἀκουσθήσεσθαι· παρεγένετο δὲ καὶ ὁ πατὴρ ἐκ τῆς πολλῆς ἀποδημίας μαραινόμενος, καὶ ἀνέβη πρὸς με προτρεπόμενός με καταβαλεῖν, λέγων· Θύγατερ, ἐλέησον τὰς πολιὰς μου· ἐλέησον τὸν πατέρα σου, εἶπερ ἄξιός εἰμι ὀνομασθῆναι πατὴρ σου· μνήσθητι ὅτι ταῖς (5) χερσὶν ταύταις πρὸς τὸ τοιοῦτον ἄνθος τῆς ἡλικίας ἀνήγαγόν σε· καὶ προειλόμην σε ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου· ὄρα τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν τῆς μητρὸς σου ἀδελφὴν, ἴδε τὸν υἱόν σου ὃς μετὰ σὲ ζῆν οὐ δύναται· ἀπόθου τοὺς θυμοὺς καὶ μὴ ἡμᾶς πάντας ἐξολοθρεύσης· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν μετὰ παρρησίας λαλήσει, ἐὰν τί (10) σοι συμβῆ. ταῦτα ἔλεγεν ὡς πατὴρ κατὰ τὴν τῶν γονέων εὐνοίαν· καὶ κατεφίλει μου τὰς χεῖρας καὶ ἑαυτὸν ἔρριπτεν ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν μου καὶ ἐπιδακρῶν οὐκέτι με θυγατέρα ἀλλὰ κυρίαν ἐπεκάλει· ἐγὼ δὲ περὶ τῆς διαθέσεως τοῦ πατρὸς ἤλγουν, ὅτι ἐν ὄλῳ τῷ ἐμῷ γένει μόνος οὐκ ἠγαλλιᾶτο ἐν τῷ ἐμῷ πάθει. (15) παρεμυθησάμην δὲ αὐτὸν εἰποῦσα· Τοῦτο γενήσεται ἐν τῷ βήματι ἐκεῖνῳ [ὃ] ἐὰν θέλῃ ὁ κύριος· γινώθι γὰρ ὅτι οὐκ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ θεοῦ ἐσόμεθα· καὶ ἐχωρίσθη ἀπ' ἐμοῦ ἀδημονῶν.

(6.) Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ ὄριστο ἠρπάγημεν ἵνα ἀκουσθῶμεν· καὶ ὡσπερ ἐγενήθημεν εἰς τὴν ἀγορὰν φήμη εὐθύς εἰς τὰ ἐγγύς μέρη διῆλθεν, καὶ συνέδραμεν πλείστος ὄχλος· ὡς δὲ ἀνέβημεν εἰς τὸ βῆμα ἐξετασθέντες οἱ λοιποὶ ὠμολόγησαν· ἤμελλον δὲ κἀγὼ ἐξετάζεσθαι· καὶ ἐφάνη ἐκεῖ μετὰ τοῦ τέκνου μου ὁ πατὴρ· (5) καὶ καταγαγὼν με πρὸς ἑαυτόν, εἶπεν· Ἐπίθυσον ἐλεήσασα τὸ βρέφος. καὶ Ἰλαρίανός τις ἐπίτροπος, ὃς τότε τοῦ ἀνθυπάτου ἀποθανόντος Μινουκίου Ὀππιάνου ἐξουσίαν εἰλήφει μαχαίρας, λέγει μοι· Φεῖσαι τῶν πολιῶν τοῦ πατρὸς σου· φεῖσαι τῆς τοῦ παιδίου νηπιότητος· ἐπίθυσον ὑπὲρ σωτηρίας τῶν αὐτοκρατόρων. (10)

κἀγὼ ἀπεκρίθην· Οὐ θύω. καὶ εἶπεν Ἰλαρίανος· Χριστιανὴ εἶ; καὶ εἶπον· Χριστιανὴ εἰμι. καὶ ὡς ἐσπούδαζεν ὁ πατήρ μου καταβαλεῖν με ἀπὸ τῆς ὁμολογίας, κελεύσαντος Ἰλαριάνου ἐξεβλήθη· προσέτι δὲ καὶ τῇ ράβδῳ τῶν δορυφόρων τις ἐτύπτησεν αὐτόν· κἀγὼ σφόδρα ἤλγησα, ἐλεήσασα τὸ γῆρας αὐτοῦ· τότε (15) ἡμᾶς πάντας πρὸς θηρία κατακρίνει. καὶ χαίροντες κατήμεν εἰς φυλακὴν. ἐπειδὴ δὲ ὑπ' ἐμοῦ ἐθηλάζετο τὸ παιδίον, καὶ μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ φυλακῇ εἰώθει μένειν, πέμπω πρὸς τὸν πατέρα μου Πομπόνιον διάκονον, αἰτοῦσα τὸ βρέφος· ὁ δὲ πατήρ οὐκ ἔδωκεν· πλὴν ὡς ὁ θεὸς ὠκονόμησεν οὔτε ὁ παῖς μασθοὺς ἐπε- (20) θύμησεν ἔκτοτε, οὔτε ἐμοί τις προσγένονεν φλεγμονή· ἴσως ἵνα [μὴ] καὶ τῇ τοῦ παιδίου φροντίδι καὶ τῇ τῶν μασθῶν ἀλγηδόνι καταπονηθῶ.

(7.) Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας προσευχομένων ἡμῶν ἀπάντων ἐξαίφνης ἐν μέσῳ τῆς προσευχῆς ἀφῆκα φωνὴν καὶ ὠνόμασα Δεινοκράτην. καὶ ἔκθαμβος ἐγενήθην, διότι οὐδέποτε εἰ μὴ τότε ἀνάμνησιν αὐτοῦ πεποιήκειν· ἤλγησα δὲ εἰς μνήμην ἐλθοῦσα τῆς αὐτοῦ τελευτῆς. πλὴν εὐθέως ἔγνω ἐμαυτὴν ἐξίαν οὔσαν (5) αἵτησιν ποιήσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ ἠρξάμην πρὸς Κύριον μετὰ στεναγμῶν προσεύχεσθαι τὰ πλείστα· καὶ εὐθέως αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐδηλώθη μοι τοῦτο. ὁρῶ Δεινοκράτην ἐξερχόμενον ἐκ τόπου σκοτεινοῦ, ὅπου καὶ ἄλλοι πολλοὶ καυματιζόμενοι καὶ διψῶντες ἦσαν, ἐσθῆτα ἔχοντα ῥυπαράν, ὠχρὸν τῇ χρῶα· καὶ (10) τὸ τραῦμα ἐν τῇ ὄψει αὐτοῦ τελευτῶν ὅπερ περιὼν ἔτι εἶχεν. οὗτος δὲ ὁ Δεινοκράτης, ὁ ἀδελφός μου κατὰ σάρκα, ἑπταετῆς τεθνήκει ἀσθενήσας καὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ γαγγραίνῃ σαπεῖς ὡς τὸν θάνατον αὐτοῦ στυγητὸν γενέσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις. ἐθεώρουν οὖν μέγα διάστημα ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ, ὡς μὴ (15) δύνασθαι ἡμᾶς ἀλλήλοις προσελθεῖν. ἐν ἐκείνῳ δὲ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἦν ὁ ἀδελφός μου κολυμβήθρα ἦν ὕδατος πλήρης· ὑψηλωτέραν δὲ εἶχεν τὴν κρηπίδα ὑπὲρ τὸ τοῦ παιδίου μῆκος· πρὸς ταύτην ὁ Δεινοκράτης διετείνετο πιεῖν προαιρούμενος· ἐγὼ δὲ ἤλγουν διότι καὶ ἡ κολυμβήθρα ἦν πλήρης ὕδατος, καὶ τὸ παιδίον οὐκ (20) ἠδύνατο πιεῖν διὰ τὴν ὑψηλότητα τῆς κρηπίδος· καὶ ἐξυπνίσθην. καὶ ἔγνω κάμνειν τὸν ἀδελφόν μου· ἐπεποιθεῖν δὲ δύνασθαί

με αὐτῷ βοηθῆσαι ἐν ταῖς ἀνά μέσον ἡμέραις, ἐν αἷς κατήχθημεν
εἰς τὴν ἄλλην φυλακὴν τὴν τοῦ χιλιάρχου· ἐγγὺς γὰρ ἦν
τῆς παρεμβολῆς οὗ ἡμέλλομεν θηριομαχεῖν· γενέθλιον γὰρ ἡμελ- (25)
λεν ἐπιτελεῖσθαι Καίσαρος. εἶτα προσευξαμένη μετὰ στεναγμῶν
σφοδρῶς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς δωρηθῆναί
μοι αὐτὸν ἠξίωσα.

(8.) Καὶ εὐθὺς ἐν τῇ ἐσπέρᾳ ἐν ἧ ἐν νέρβῳ ἐμείναμεν,
ἐδείχθη μοι τοῦτο. ὁρῶ *τόπῳ* ἐν ᾧ ἔωράκειν τὸν Δεινοκρά-
την, καθαρῶ σώματι ὄντα, καὶ καλῶς ἡμφιεσμένον καὶ ἀνα-
ψύχοντα· καὶ ὅπου τὸ τραῦμα ἦν οὐλὴν ὁρῶ· καὶ ἡ κρηπίς
τῆς κολυμβήθρας κατήχθη ἕως τοῦ ὀμφαλίου αὐτοῦ· ἔρρεεν (5)
δὲ ἐξ αὐτῆς ἀδιαλείπτως ὕδωρ· καὶ ἐπάνω τῆς κρηπίδος ἦν
χρυσὴ φιάλη μεστή· καὶ προσελθὼν ὁ Δεινοκράτης ἤρξατο ἐξ
αὐτῆς πίνειν· ἡ δὲ φιάλη οὐκ ἐνέλειπεν. καὶ ἐμπλησθεὶς ἤρξατο
παίζειν ἀγαλλιώμενος ὡς τὰ νήπια· καὶ ἐξυπνίσθη. καὶ ἐνόησα
ὅτι μετετέθη ἐκ τῶν τιμωριῶν. (10)

(9.) Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας Πούδης τις στρατιώτης ὁ τῆς
φυλακῆς προϊστάμενος μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς ἤρξατο ἡμᾶς
τιμᾶν καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, ἐννοῶν δύναμιν μεγάλην εἶναι περὶ
ἡμᾶς· διὸ καὶ πολλοὺς εἰσελθεῖν πρὸς ἡμᾶς οὐκ ἐκώλυεν εἰς τὸ
ἡμᾶς διὰ τῶν ἐπαλλήλων παραμυθιῶν παρηγορεῖσθαι. ἤγγισεν (5)
δὲ ἡ ἡμέρα τῶν φιλοτιμιῶν καὶ εἰσέρχεται πρὸς με ὁ πατήρ, τῇ
ἀκηδία μαρανθεὶς, καὶ ἤρξατο τὸν πώγωνα τὸν ἴδιον ἐκτίλλειν
ρίπτειν τε ἐπὶ γῆς· καὶ πρηνῆς κατακείμενος κακολογεῖν τὰ
ἑαυτοῦ ἔτη κατηγορῶν καὶ λέγων τοιαῦτα ῥήματα ὡς πᾶσαν
δύνασθαι τὴν κτίσιν σαλεῦσαι· ἐγὼ δὲ ἐπένθουν διὰ τὸ ταλαί- (10)
πωρον γῆρας αὐτοῦ.

(10.) Πρὸ μιᾶς οὖν τοῦ θηριομαχεῖν ἡμᾶς, βλέπω ὄραμα τοιοῦ-
τον. Πομπόνιος ὁ διάκονος, φησὶν, ἦλθεν πρὸς τὴν θύραν τῆς
φυλακῆς καὶ ἔκρουσεν σφόδρα· ἐξελθοῦσα ἠνοιξα αὐτῷ· καὶ
ἦν ἐνδεδυμένος ἐσθῆτα λαμπρὰν καὶ περιεζωσμένος· εἶχεν δὲ
ποικίλα ὑποδήματα καὶ λέγει μοι· Σὲ περιμένω, ἐλθέ. καὶ (5)
ἐκράτησεν τὰς χεῖράς μου, καὶ ἐπορεύθημεν διὰ τραχέων καὶ
σκολιῶν τόπων· καὶ μόλις παρεγενόμεθα εἰς τὸ ἀμφιθέατρον·

καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει μοι· Μὴ φοβήθης·
ἐνθάδε εἰμὶ μετὰ σοῦ, συγκάμων σοι· καὶ ἀπῆλθεν. καὶ ἰδοὺ
βλέπω πλεῖστον ὄχλον ἀποβλέποντα τῇ θεωρίᾳ σφόδρα· καὶ γὰρ
ἦτις εἶδον πρὸς θηρία με καταδικασθεῖσαν ἐθαύμαζον ὅτι οὐκ
ἔβαλλόν μοι αὐτά. καὶ ἦλθεν πρὸς με Αἰγύπτιος τις ἄμορφος
τῷ σχήματι μετὰ τῶν ὑπουργούντων αὐτῷ μαχησόμενός μοι. καὶ
ἔρχεται πρὸς με νεανίας τις εὐμορφώτατος τῷ κάλλει ἑξαστρά-
πτων, καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ νεανίαὶ ὠραῖοι, ὑπηρεταὶ τε σπουδα- (15)
σταὶ ἐμοί. καὶ ἐξεδύθην καὶ ἐγενήθην ἄρρην· καὶ ἤρξαντο οἱ
ἀντιλήμπτορές μου ἐλαίφ με ἀλείφειν, ὡς ἔθος ἐστὶν ἐν ἀγῶνι·
καὶ ἀντικρυς βλέπω τὸν Αἰγύπτιον ἐκεῖνον ἐν τῷ κονιορτῷ κυλιό-
μενον. ἐξῆλθεν δὲ τις ἀνὴρ θαυμαστοῦ μεγέθους, ὑπερέχων τοῦ
ἄκρου τοῦ ἀμφιθεάτρου, διεζωσμένος ἐσθῆτα ἣτις εἶχεν οὐ
μόνον ἐκ τῶν δύο ὤμων τὴν πορφύραν, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ μέσον ἐπὶ
τοῦ στήθους· εἶχεν δὲ καὶ ὑποδήματα ποικίλα ἐκ χρυσίου καὶ
ἀργυρίου· ἐβάσταζεν δὲ καὶ ῥάβδον ὡς βραβευτῆς ἢ προστάτης
μονομάχων· ἔφερον δὲ καὶ κλάδους χλωροὺς ἔχοντας μῆλα
χρυσᾶ· καὶ αἰτήσας σιγὴν γενέσθαι, ἔφη· Οὗτος ὁ Αἰγύπιος (25)
ἐὰν ταύτην νικήσῃ ἀνελεῖ αὐτὴν μαχαίρα· αὕτη δὲ ἐὰν νικήσῃ
αὐτὸν λήψεται τὸν κλάδον τοῦτον· καὶ ἀπέστη. προσήλθομεν
δὲ ἀλλήλοις καὶ ἠρξάμεθα παγκρατιάζειν· ἐκεῖνος ἐμοῦ τοὺς
πόδας κρατεῖν ἠβούλετο· ἐγὼ δὲ λακτίσμασιν τὴν ὄψιν αὐτοῦ
ἔτυπτον· καὶ ἰδοὺ *ἐπῆρα ἀπὸ ἀέρος* καὶ ἠρξάμην αὐτὸν οὕτως
τύπτειν ὡς μὴ πατοῦσα τὴν γῆν. ἰδοῦσα δὲ ὡς οὐδέπω ἤκιζον
αὐτὸν ζεύξασα τὰς χεῖράς μου καὶ δακτύλους δακτύλοις ἐμβα-
λοῦσα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπελαβόμεν· καὶ ἔρριψα αὐτὸν ἐπ'
ὄψει καὶ ἐπάτησα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο πᾶς ὁ ὄχλος
βοᾶν· καὶ οἱ σπουδασταὶ μου ἐγαυρίων. καὶ προσήλθον τῷ βρα- (35)
βευτῇ καὶ ἔλαβον τὸν κλάδον· καὶ ἠσπάσατό με καὶ εἶπεν·
Εἰρήνη μετὰ σοῦ, θύγατερ· καὶ ἠρξάμην εὐθὺς πορεύεσθαι μετὰ
δόξης πρὸς πύλην τὴν λεγομένην ζωτικήν. καὶ ἐξυπνίσθην· καὶ
ἐνόησα ὅτι οὐ πρὸς θηρία μοι ἀλλὰ πρὸς τὸν διάβολόν ἐστιν ἡ
ἐσομένη μάχη· καὶ συνῆκα ὅτι νικήσω αὐτόν. ταῦτα ἕως πρὸ
μιᾶς τῶν φιλοτιμιῶν ἔγραψα· τὰ ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ γενησόμενα
ὁ θέλων συγγραψάτω.

(11.) Ἄλλὰ καὶ ὁ μακάριος Σάτυρος τὴν ἰδίαν ὄπτασίαν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ συγγράψας ἐφανέρωσεν τοιαῦτα εἰρηκῶς. Ἦδη, φησὶν, ἦμεν ὡς πεπονθότες καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς ἐξεληλύθειμεν, καὶ ἠρξάμεθα βασιτάζεσθαι ὑπὸ τεσσάρων ἀγγέλων πρὸς ἀνατολάς, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐχ ἦπτοντο· ἐπορευόμεθα δὲ εἰς τὰ ἀνώτερα, **(5)** καὶ οὐχ ὑπτιοὶ ἀλλ' οἷον ὡς δι' ὁμαλῆς ἀναβάσεως ἐφερόμεθα. καὶ δὴ ἐξελθόντες τὸν πρῶτον κόσμον φῶς λαμπρότατον εἶδομεν· καὶ εἶπον πρὸς τὴν Περπετούαν (πλησίον γὰρ μου ἦν)· Τοῦτό ἐστιν ὅπερ ὁ κύριος ἡμῶν ἐπηγγείλατο· μετελήφωμεν τῆς ἐπαγγελίας. αἰωρουμένων δὲ ἡμῶν διὰ τῶν τεσσάρων ἀγγέλων ἐγένετο **(10)** στάδιον μέγα, ὅπερ ὡσεὶ κῆπος ἦν ἔχων ῥόδου δένδρα καὶ πᾶν γένος τῶν ἀνθέων· τὸ δὲ ὕψος τῶν δένδρων ἦν ὡσεὶ κυπαρίσσου μῆκος, ἀκαταπαύστως δὲ κατεφέρετο τὰ δένδρα τὰ φύλλα αὐτῶν. ἦσαν δὲ μεθ' ἡμῶν ἐν αὐτῷ τῷ κήπῳ οἱ τέσσαρες ἄγγελοι, ἀλλήλων ἐνδοξότεροι, ὑφ' ὧν ἐφερόμεθα· πτοουμένους δὲ ἡμᾶς καὶ **(15)** θαυμάζοντας *καὶ ἀπέθηκαν, καὶ ἀνέλαβον· καὶ ὁδὸν* λαβόντες διήλθομεν τὸ στάδιον τοῖς ἡμετέροις ποσίν. ἐκεῖ εὔρομεν Ἰουκοῦνδον καὶ Σάτυρον καὶ Ἀρτάξιον, τοὺς ἐν αὐτῷ τῷ διωγμῷ ζῶντας κρεμασθέντας· εἶδομεν δὲ Κοίντον τὸν μάρτυρα τὸν ἐν τῇ φυλακῇ ἀποθανόντα· ἐζητοῦμεν δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ποῦ **(20)** ἄρα εἰσὶν· καὶ εἶπον οἱ ἄγγελοι πρὸς ἡμᾶς· Δεῦτε πρῶτον ἔσω ἵνα ἀσπάσησθε τὸν κύριον.

(12.) Καὶ ἦλθομεν πλησίον τοῦ τόπου ἐκείνου τοῦ ἔχοντος τοίχους ὡσανεὶ ἐκ φωτὸς ὠκοδομημένους, καὶ πρὸ τῆς θύρας τοῦ τόπου ἐκείνου εἰσελθόντες οἱ τέσσαρες ἄγγελοι ἐνέδυσαν ἡμᾶς λευκὰς στολάς· καὶ εἰσήλθομεν καὶ ἠκούσαμεν φωνὴν ἠνωμένην λεγόντων· Ἄγιος, ἄγιος, ἄγιος, ἀκαταπαύστως. καὶ εἶδομεν **(5)** ἐν μέσῳ τοῦ τόπου ἐκείνου καθεζόμενον ὡς ἄνθρωπον πολιόν· οὗ αἱ τρίχες ὅμοιαι χιόνος καὶ νεαρὸν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· πόδας δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐθεασάμεθα. πρεσβύτεροι δὲ τέσσαρες ἐκ δεξιῶν καὶ τέσσαρες ἐξ εὐωνύμων ἦσαν αὐτοῦ· ὀπίσω δὲ τῶν τεσσάρων πολλοὶ πρεσβύτεροι. ὡς δὲ θαυμάζοντες εἰσεληλύθα- **(10)** μεν καὶ ἔστημεν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, οἱ τέσσαρες ἄγγελοι ἐπῆραν ἡμᾶς, καὶ ἐφιλήσαμεν αὐτόν, καὶ τῇ χειρὶ περιέλαβεν τὰς ὄψεις

ἡμῶν· οἱ δὲ λοιποὶ πρεσβύτεροι εἶπον πρὸς ἡμᾶς· Σταθῶμεν καὶ προσευξώμεθα. καὶ εἰρηνοποιήσαντες ἀπεστάλημεν ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων, λεγόντων· Πορεύεσθε καὶ χαίρεσθε. καὶ (15) εἶπον· Περπετούα, ἔχεις ὃ ἐβούλου. καὶ εἶπεν· Τῷ θεῷ χάρις, ἵνα, ὡς ἐν σαρκὶ μετὰ χαρᾶς ἐγενόμην, πλείονα χαρῶ νῦν.

(13.) Ἐξήλθομεν δὲ καὶ εἶδομεν πρὸ τῶν θυρῶν Ὀπτάτον τὸν ἐπίσκοπον καὶ Ἀσπάσιον τὸν πρεσβύτερον πρὸς τὰ ἀριστερὰ μέρη διακεχωρισμένους καὶ περιλύπους. καὶ πεσόντες πρὸς τοὺς πόδας ἡμῶν ἔφασαν ἡμῖν· Διαλλάξατε ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἐξεληλύθατε καὶ οὕτως ἡμᾶς ἀφήκατε. καὶ εἶπα- (5) μεν πρὸς αὐτούς· Οὐχὶ σὺ πάπας ἡμέτερος εἶ, καὶ σὺ πρεσβύτερος; ἵνα τί οὕτως προσεπέσατε τοῖς ἡμετέροις ποσίν; καὶ σπλαγχνισθέντες περιελάβομεν αὐτούς καὶ ἤρξατο ἡ Περπετούα Ἑλληνιστὶ μετ' αὐτῶν ὁμιλεῖν, καὶ ἀνεχωρήσαμεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸν κήπον ὑπὸ τὸ δένδρον τοῦ ῥόδου. καὶ (10) λαλούντων αὐτῶν μεθ' ἡμῶν ἀπεκρίθησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτούς· Ἐάσατε αὐτούς ἀναψύξαι, καὶ εἴ τινας διχοστασίας ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἄφετε ὑμεῖς ἀλλήλοις. καὶ ἐπέπληξαν αὐτούς καὶ εἶπαν Ὀπτάτῳ· Ἐπανόρθωσαι τὸ πλῆθός σου· οὕτω γὰρ συνέρχονται πρὸς σε, ὡσεὶ ἀπὸ ἵπποδρομιῶν ἐπανερχόμενοι καὶ (15) περὶ αὐτῶν φιλονεικοῦντες. ἐνομίζομεν δὲ αὐτούς ὡς θέλει ἀποκλείσαι τὰς πύλας. καὶ ἤρξάμεθα ἐκεῖ πολλοὺς τῶν ἀδελφῶν ἐπιγινώσκειν, ἀλλάγε καὶ τοὺς μάρτυρας· ἐτρεφόμεθα δὲ πάντες ὁσμη ἀνεκδιηγῆτῳ ἥτις οὐκ ἐχόρταζεν ἡμᾶς· καὶ εὐθέως χαίρων ἐξυπνίσθη. (20)

(14.) Αὗται αἱ ὁράσεις ἐμφανέσταται τῶν μαρτύρων Σατύρου καὶ Περπετούας ἃς αὐτοὶ συνεγράψαντο· τὸν γὰρ Σεκοῦνδον τάχειον ἐκ τοῦ κόσμου μετεπέμψατο [ὁ θεός]· ἐν γὰρ τῇ φυλακῇ τῆς κλήσεως ἠξιώθη σὺν τῇ χάριτι πάντως κερδάνας τὸ μὴ θηριομαχεῖν· πλὴν εἰ καὶ μὴ τὴν ψυχὴν ἀλλοῦνγε τὴν σάρκα (5) αὐτοῦ διεξήλθεν τὸ ξίφος.

(15.) Ἀλλὰ καὶ τῇ Φηλικητάτῃ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ τοιαύτη ἐδόθη. ἐκείνη γὰρ συλληφθεῖσα ὀκτὼ μηνῶν ἔχουσα γαστέρα, πάνυ ὠδύρετο, διότι οὐκ ἔξεστιν ἐγκύμονα θηριομαχεῖν ἢ τιμω-

ρείσθαι, μήπως ὕστερον μετὰ ἄλλων ἀνοσίων ἐκχυθῆ τὸ αἷμα
αὐτῆς τὸ ἄθῳον. ἀλλὰ καὶ οἱ συμμάρτυρες αὐτῆς περίλυποι (5)
ἦσαν σφόδρα οὕτω καλὴν συνεργὸν καὶ ὡσεὶ συνοδοιπόρον ἐν ὁδῷ
τῆς αὐτῆς ἐλπίδος μὴ θέλοντες καταλείπειν. πρὸ τρίτης οὖν
ἡμέρας τοῦ πάθους αὐτῶν κοινῶ στεναγμῶ ἐνωθέντες προσευχὴν
πρὸς τὸν κύριον ἐποιήσαντο· καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν προσευχὴν
ὠδῖνες αὐτὴν συνέσχον, κατὰ τὴν τοῦ ὀγδόου μηνὸς φύσιν χαλε- (10)
παί. καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν καμοῦσα ἤλγει. ἔφη δέ τις αὐτῇ
τῶν παρατηρούντων ὑπηρετῶν· Εἰ νῦν οὕτως ἀλγείς, τί ἔχεις
ποιῆσαι βληθεῖσα πρὸς θηρία, ὧν κατεφρόνησας ὅτε ἐπιθύειν
κατεφρόνησας καὶ οὐκ ἠθέλησας θῦσαι; κἀκείνη ἀπεκρίθη· Νῦν
ἐγὼ πάσχω ὃ πάσχω· ἐκεῖ δὲ ἄλλος ἐστὶν ὃ πάσχων ὑπὲρ (15)
ἐμοῦ· ἔσται ἐν ἐμοὶ ἵνα πάθῃ, διότι ἐγὼ πάσχω ὑπὲρ αὐτοῦ.
ἔτεκεν δὲ κοράσιον, ὃ μία τῶν ἀδελφῶν συλλαβοῦσα εἰς θυγατέρα
ἀνέθρεψεν αὐτῇ.

(16.) Ἐμῖν δὲ ἀναξίοις οὖσιν ἐπέτρεψεν τὸ ἅγιον πνεῦμα
ἀναγράψαι τὴν τάξιν τὴν ἐπὶ ταῖς φιλοτιμίαις παρακολουθή-
σασαν· πλὴν ὡς ἐντάλματι τῆς μακαρίας Περπετούας μᾶλλον
δὲ ὡς κελεύσματι ὑπηρετοῦντες ἀναπληροῦμεν τὸ προσταχθὲν
ἡμῖν. ὡς δὲ πλείους ἡμέραι διεγίνοντο ἐν τῇ φυλακῇ ὄντων (5)
αὐτῶν, ἡ μεγαλόφρων καὶ ἀνδρεία ὡς ἀληθῶς Περπετούα, τοῦ
χιλιάρχου ἀπηνέστερον αὐτοῖς προσφερομένου, τινῶν πρὸς αὐτὸν
ματαίως διαβεβαιωσαμένων τὸ δεῖν φοβεῖσθαι μήπως ἐπῳδαῖς
μαγικαῖς τῆς φυλακῆς ὑπεξέλθωσιν, ἐνώπιον ἀπεκρίθη λέγουσα·
Διατί ἡμῖν ἀναλαμβάνειν οὐκ ἐπιτρέπεις ὀνομαστοῖς καταδίκαις (10)
Καίσαρος γενεθλίοις ἀναλωθησομένοις; μὴ γὰρ οὐχὶ σὴ δόξα
ἐστίν, ἐφ' ὅσον πίονες προσερχόμεθα; πρὸς ταῦτα ἔφριξεν καὶ
ἐδυσωπήθη ὁ χιλιάρχος, ἐκέλευσέν τε αὐτοὺς φιλανθρωπότερον
διάγειν, ὡς καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς καὶ λοιπούς τινὰς δεδυνῆσθαι
εἰσελθεῖν καὶ ἀναλαμβάνειν μετ' αὐτῶν. τότε καὶ αὐτὸς ὁ τῆς (15)
φυλακῆς προεστὼς ἐπίστευσεν.

(17.) Ἀλλὰ καὶ πρὸ μιᾶς ὅτε τὸ ἔσχατον ἐκεῖνο δεῖπνον,
ἕπερ ἐλεύθερον ὀνομάζουσιν, ὅσον δὲ ἐφ' ἑαυτοῖς οὐκ ἐλεύθερον
δεῖπνον ἀλλ' ἀγάπην ἐπεκάλουν τῇ αὐτῶν παρρησίᾳ· πρὸς δὲ

τὸν ὄχλον τὸν ἐκείσε παρεστῶτα ῥήματα ἐξέπεμπον μετὰ πολλῆς παρρησίας αὐτοῖς ἀπειλοῦντες κρίσιν θεοῦ, ἀνθομολο- (5)
γούμενοι τὸν μακαρισμὸν τοῦ πάθους ἑαυτῶν, καταγελῶντες τὴν περιεργίαν τῶν συντρεχόντων, Σατύρου λέγοντος· Ἡ αὔριον ἡμέρα ὑμῖν οὐκ ἐπαρκεῖ; τί ἡδέως ὁρᾶτε οὐς μισεῖτε· σήμερον φίλοι· αὔριον ἐχθροί; πλὴν ἐπισημειώσασθε τὰ πρόσωπα ἡμῶν ἐπιμελῶς ἵνα καὶ ἐπιγνῶτε ἡμᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. οὕτως (10)
ἅπαντες ἐκεῖθεν ἐκπληττόμενοι ἐχωρίζοντο· ἐξ ὧν πλείστοι ἐπίστευσαν.

(18.) Ἐπέλαμψε δὲ ἡμέρα τῆς νίκης αὐτῶν· καὶ προήλ-
θον ἐκ τῆς φυλακῆς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον ὡς εἰς οὐρανὸν ἀπιόντες, ἰλαροὶ καὶ φαιδροὶ τῷ προσώπῳ, πτοούμενοι εἰ τύχοι χαρᾶ μᾶλλον ἢ φόβῳ. ἠκολούθει δὲ ἡ Περπετούα πρῶτος βαδίζουσα, ὡς ματρῶνα Χριστοῦ, ἐγρηγόρῳ ὀφθαλμῷ, καὶ τῇ προσόψει κα- (5)
ταβάλλουσα τὰς πάντων ὁράσεις. ὁμοίως καὶ ἡ Φηλικητάτη χαίρουσα ἐπὶ τῇ τοῦ τοκετοῦ ὑγείᾳ ἵνα θηριομαχήσῃ, ἀπὸ αἵμα-
τος εἰς αἷμα, ἀπὸ μαίας πρὸς μονομαχίαν, μέλλουσα λούσασθαι μετὰ τὸν τοκετόν, βαπτισμῷ δευτέρῳ, τουτέστι τῷ ἰδίῳ αἵματι. ὅτε δὲ ἤγγισαν πρὸ τοῦ ἀμφιθεάτρου, ἠναγκάζοντο ἐνδύσασθαι (10)
σχήματα, οἱ μὲν ἄρρενες ἱερέων Κρόνου, αἱ δὲ θηλείαι τῆς Δημή-
τρας· ἀλλ' ἡ εὐγενεστάτη ἐκείνη Περπετούα παρρησία ἠγωνί-
σατο ἕως τέλους· ἔλεγεν γάρ· Διὰ τοῦτο ἐκουσίως εἰς τοῦτο ἐληλύθαμεν, ἵνα ἡ ἐλευθερία ἡμῶν μὴ ἡττηθῇ· διὰ τοῦτο τὴν ψυχὴν ἡμῶν παρεδώκαμεν, ἵνα μηδὲν τῶν τοιούτων πράξωμεν· (15)
τοῦτο συνεταξάμεθα μεθ' ὑμῶν. ἐπέγνω ἡ ἀδικία τὴν δικαιοσύ-
νην· καὶ μετέπειτα ἐπέτρεψεν ὁ χιλιάρχος ἵνα οὕτως εἰσαχθῶ-
σιν ὡς ἦσαν· καὶ ἡ Περπετούα ἔψαλλεν, τὴν κεφαλὴν τοῦ Αἰγυπτίου ἤδη πατοῦσα. Ῥεουκάτος δὲ καὶ Σατουρνίλος καὶ Σάτυρος τῷ θεωροῦντι ὄχλῳ προσωμίλουν· καὶ γενόμενοι ἔμπρο- (20)
σθεν Ἰλαριάνου, κινήμασιν καὶ νεύμασιν ἔφασαν· Σὺ ἡμᾶς καὶ σὲ ὁ θεός. πρὸς ταῦτα ἀγριωθεὶς ὁ ὄχλος μαστιγωθῆναι αὐτοὺς ἐβόησεν· ἀλλὰ οἱ ἅγιοι ἠγαλλιᾶσθησαν ὅτι ὑπέμεινάν τι καὶ τῶν κυριακῶν παθῶν.

(19.) Ἄλλ' ὁ εἰπὼν *Αἰτεῖσθε καὶ λήψεσθε* ἔδωκεν τοῖς αἰτή-
σασιν ταύτην τὴν δόξαν οἷαν ἕκαστος αὐτῶν ἐπεθύμησεν. εἵποτε

γάρ μεθ' ἑαυτῶν περὶ τῆς εὐχῆς τοῦ μαρτυρίου συνελάλουν, Σα-
τουρνίλος μὲν πᾶσιν τοῖς θηρίοις βληθῆναι ἑαυτὸν θέλειν [ἔλεγεν]
πάντως ἵνα ἐνδοξότερον στέφανον ἀπολάβῃ. ἐν ἀρχῇ γοῦν τῆς (5)
θεωρίας αὐτὸς μετὰ Ῥεουκάτου πάρδαλιν ὑπέμεινεν· ἀλλὰ καὶ
ὑστερον ἐπὶ τῆς γεφύρας ὑπὸ ἄρκου διεσπαράχθη. Σάτυρος δὲ
οὐδὲν ἄλλο ἢ ἄρκον ἀπεστρέφετο· καὶ ἐνὶ δήγματι παρδάλεως
τελειοῦσθαι αὐτὸν ἐπεπόθει· ὥστε καὶ τῷ συὶ διακονούμενος
ἐσύρη μόνον, σχοινίῳ προσδεθείς· ὁ δὲ θηρατῆς ὁ τῷ συὶ αὐτὸν (10)
προσβαλὼν ὑπὸ τοῦ θηρὸς κατετρώθη οὕτως ὡς μεθ' ἡμέραν τῶν
φιλοτιμιῶν ἀποθανεῖν. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄρκον διαδεθείς ὑγιῆς
πάλιν διέμεινεν· ἐκ γὰρ τοῦ ζωγρίου αὐτῆς ἡ ἄρκος οὐκ ἐθέλησεν
ἐξελεθῆναι.

(20.) Ταῖς μακαρίαις δὲ νεάνισιν ἀγριωτάτην δάμαλιν ἠτοί-
μασεν ὁ διάβολος, τὸ θῆλυ αὐτῶν παραζηλῶν διὰ τοῦ θηρίου·
καὶ γυμνωθεῖσαι γοῦν προσήγοντο· ὅθεν ἀπεστράφη ὁ ὄχλος,
μίαν μὲν τρυφερὰν κόρην βλέπων, τὴν δὲ ἄλλην μασθοῖς στά-
ζουσας γάλα, ὡς προσφάτως κυήσασαν· καὶ ἀναληφθεῖσαι (5)
πάλιν, καὶ δικτύοις περιβληθεῖσαι, ἐνδιδύσκονται ὑποζώμασιν·
ὅθεν εἰσελθουσῶν αὐτῶν, ἡ Περπετούα πρώτη κερατισθεῖσα
ἔπεσεν ἐπ' ὀσφύος· καὶ ἀνακαθίσασα τὸν χιτῶνα ἐκ τῆς πλευρᾶς
αὐτῆς συναγαγοῦσα, ἐσκέπασεν τὸν ἑαυτῆς μηρόν, αἰδοῦς μᾶλλον
μνημονεύσασα ἢ πόνων· αἰδουμένη, μηδαμῶς φροντίσασα τῶν (10)
ἀλγηδόνων· καὶ ἐπιζητήσασα βελόνην τὰ ἐσπαραγμένα συνέ-
σφιγξεν, καὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς περιέδησεν· οὐ γὰρ ἔπρε-
πεν τῇ μάρτυρι θριξὶν σπαραχθεῖσαις ὁρᾶσθαι· ἵνα μὴ ἐν τῇ
ιδίᾳ τιμῇ δοκῇ πενθεῖν. [καὶ κερατισθεῖσαν ἰδοῦσα τὴν Φηλικη-
τάτην, προσῆλθεν αὐτῇ] καὶ κρατήσασα τῆς χειρὸς αὐτῆς ἤγειρεν (15)
αὐτήν. καὶ ἔστησαν ἅμα· τῆς δὲ σκληρότητος τοῦ ὄχλου ἐκνι-
κηθείσης ἀνελήφθησαν εἰς τὴν πύλην τὴν ζωτικὴν· ἐκεῖ ἡ
Περπετούα ὑπὸ τινος κατηχομένου ὀνόματι Ῥουστίκου, ὃς πα-
ρειστήκει αὐτῇ, ὡς ἐξ ὕπνου ἐγερθεῖσα (οὕτως ἐν πνεύματι
γέγονεν ἔκστασιν παθοῦσα), καὶ περιβλεψαμένη θαμβούντων (20)
ἀπάντων ἔφη· Πότε βαλλόμεθα πρὸς τὴν δάμαλιν ἣν λέγουσιν;
καὶ ἀκούσασα ὅτι ἤδη ἐξεληλύθει πρὸς αὐτήν, οὐ πρότερον ἐπί-

στευσεν πρὶν ἢ σημειῖά τινα τῆς βλάβης ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι
ἐωράκει· ἀναδειχθέντων δὲ καλέσασα τὸν ἴδιον ἀδελφὸν καὶ
αὐτὸν τὸν κατηχούμενον παρεκάλει ἵνα ἐν πίστει διαμείνωσιν (25)
καὶ ἀλλήλους ἀγαπῶσιν, καὶ τοῖς παθήμασιν ἐκείνοις μὴ σκαν-
δαλισθῶσιν τοιούτοις οὖσιν.

(21.) Καὶ ἐν ἑτέρᾳ πύλῃ ὁ Σάτυρος τῷ στρατιώτῃ Πούδεντι
προσωμίλει, καθόλου λέγων ὅτι Κατὰ τὴν πρόλεξιν τὴν ἐμήν,
ὡς καὶ προεῖπον, οὐδὲ ἐν θηρίων ἡψατό μου ἕως ἄρτι· ἰδοὺ δὲ
νῦν, ἵνα ἐξ ὅλης καρδίας διαπιστεύσης, προσέρχομαι, καὶ ἐν ἐνὶ
δήγματι παρδάλεως τελειοῦμαι· καὶ εὐθὺς ἐν τέλει τῆς θεωρίας (5)
πάρδαλις αὐτῷ ἐβλήθη, καὶ ἐν ἐνὶ δήγματι τοῦ αἵματος τοῦ
ἀγίου ἐνεπλήσθη· τοσοῦτον αἶμα ἐρρύη, ὡς λογισθῆναι δευτέρου
βαπτισμοῦ μαρτύριον· καθὼς καὶ ἐπεφώνει ὁ ὄχλος βοῶν καὶ
λέγων· Καλῶς ἐλούσω, καλῶς ἐλούσω. καὶ μὴν ὑγιῆς ἦν ὁ
τοιούτῳ τρόπῳ λελουμένος. τότε τῷ στρατιώτῃ Πούδεντι ἔφη· (10)
Ἵγίαινε καὶ μνημόνευε πίστεως καὶ ἐμοῦ· καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ
στερεωσάτω σε μᾶλλον ἢ ταραξάτω. καὶ δακτύλιον αἰτήσας
παρ' αὐτοῦ καὶ ἐνθεὶς αὐτὸ τῷ ἰδίῳ αἵματι ἔδωκεν αὐτῷ μακα-
ρίαν κληρονομίαν, ἀφείς μνήμην καὶ ἐνθήκην αἵματος τηλικού-
του. μετὰ ταῦτα λοιπὸν ἐμπνέων ἔτι ἀπήχθη μετὰ καὶ τῶν (15)
ἄλλων τῷ συνήθει τόπῳ· εἰς σφαγὴν δὲ ὁ ὄχλος ἤτησεν αὐτοὺς
εἰς μέσον μεταχθῆναι, ὅπως διὰ τῶν ἀγίων σωμάτων ἐλαυνό-
μενον τὸ ξίφος θεάσωνται· καὶ οἱ μακάριοι μάρτυρες ἐκόντες
ἠγέρθησαν· ἠσχύνοντο γὰρ ὀλίγους μάρτυρας ἔχειν ἐπὶ τῷ μα-
καρίῳ θανάτῳ αὐτῶν. καὶ δὴ ἐλθόντων αὐτῶν ὅπου ὁ ὄχλος (20)
ἐβούλετο, πρῶτον κατεφίλησαν ἀλλήλους ἵνα τὸ μυστήριον διὰ
τῶν οἰκείων τῆς πίστεως τελειώσωσιν· καὶ μετέπειτα ἀσμένως
ὑπέμειναν τὴν διὰ τοῦ ξίφους τιμωρίαν· πολλῶ δὲ μᾶλλον ὁ
Σάτυρος, ὁ δὴ πρότερος τὴν κλίμακα ἐκείνην ἀναβάς, ὃς καὶ
ἔπεισεν τὴν Περπετούαν ἀναβαίνειν. ἡ δὲ Περπετούα, ἵνα καὶ (25)
αὐτὴ γεύσῃται τῶν πόνων, περὶ τὰ ὅστέα νυγεῖσα ἠλάλαξεν, καὶ
πεπλανημένην τὴν δεξιὰν ἀπείρου μονομάχου κρατήσασα προσ-
ῆγαγεν τῇ κατακλειδίᾳ ἐαυτῆς· ἴσως τὴν τοσαύτην γυναῖκα τοῦ
ἀκαθάρτου πνεύματος φοβουμένου καὶ φονευθῆναι μὴ βουλο-
μένου. (30)

Ὁ ἀνδριώτατοι καὶ μακαριώτατοι μάρτυρες καὶ στρατιῶται
ἐκλεκτοί, εἰς δόξαν Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ κεκλημένοι. πῶς
μεγαλύνωμεν ὑμᾶς ἢ μακαρίσωμεν, γενναιότατοι στρατιῶται;
οὐχ ἦσσαν τῶν παλαιῶν γραφῶν, ἃ εἰς οἰκοδομὴν ἐκκλησίας
ἀναγινώσκεισθαι ὀφείλει ἡ πανάρετος πολιτεία τῶν μακαρίων (35)
μαρτύρων ***** δι' ὧν δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ
πατρὶ τῶν αἰῶνων, ἅμα τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ υἱῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστῷ σὺν ἁγίῳ πνεύματι· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμήν.